

Wspólny projekt europejskich organizacji partnerów społecznych

"Udział partnerów społecznych z Europy Środkowej i Wschodniej w europejskim dialogu społecznym:

..... jakie potrzeby mają partnerzy społeczni?"

FAZA DRUGA – SEMINARIA KONTYNUACYJNE

Raport z seminarium krajowego w Polsce

Hotel Polonia Palace, Warszawa
Polska

15 listopada 2005 r.

Opracował ARITAKE-WILD
Listopad 2005

Wspólny projekt europejskich organizacji partnerów społecznych:

“Udział partnerów społecznych z Europy Środkowej i Wschodniej w europejskim dialogu społecznym:

..... jakie potrzeby mają partnerzy społeczni? ”

Faza druga – seminaria kontynuacyjne

Hotel Polonia Palace, Warszawa

Polska

15 listopada 2005 r.

Wprowadzenie

Czwarte z kolei krajowe seminarium kontynuacyjne¹, mające na celu maksymalizację efektywności udziału nowych Państw Członkowskich UE w europejskim dialogu społecznym, odbyło się 15 listopada 2005 roku w Polsce. Jego celem było:

- przegląd postępu we wdrażaniu planów działań opracowanych podczas pierwszej fazy projektu;
- identyfikacja i omówienie wszelkich napotkanych problemów oraz propozycje ich rozwiązania;
- identyfikacja przyszłej “indywidualne organizacji” oraz “wspólnych” priorytetowych działań polskich partnerów społecznych.

W seminarium udział wzięli przedstawiciele organizacji polskich pracodawców (KPP, PKPP i ZRP) oraz organizacji polskich związków zawodowych (NSZZ). Ponadto w imprezie uczestniczyli przedstawiciele europejskich organizacji partnerów społecznych UNICE, UEAPME, CEEP i ETUC, jak również eksperci. Pełna lista uczestników seminarium znajduje się w załączniku 1.

Metodologia

Metodologia seminarium bazowała na metodologii zastosowanej podczas ośmiu dwudniowych seminariów krajowych w państwach Europy Środkowej i Wschodniej. Opracowano formułę jednodniowego spotkania w celu zapewnienia maksymalnego udziału przedstawicieli polskich związków zawodowych oraz pracodawców. Wkład uczestników z europejskich organizacji partnerów społecznych miał przyczynić się do lepszego ukierunkowania debaty, łatwiejszej identyfikacji problemów i ich rozwiązań, jak

¹ Pięć pierwszych seminariów zostało zorganizowanych w ramach pilotażowego projektu w pięciu nowych Państwach Członkowskich (Republika Czeska, Węgry, Litwa, Polska oraz Słowacja). Projekt ten następnie rozszerzono na Estonię, Łotwę i Słowenię.

również zachęcić do opracowania planu działań. W niewielkich grupach roboczych odbyły się szczegółowe dyskusje. Na sesji plenarnej oraz sesjach przeglądowych z udziałem wszystkich uczestników określono priorytety oraz osiągnięto consensus w zakresie działań. Aby ułatwić zgłaszanie i omawianie pomysłów dotyczących rozwoju przyszłej strategii seminarium w maksymalnie możliwym zakresie było prowadzone w języku polskim.

Seminarium otwarły formalne prezentacje polskich organizacji partnerów społecznych podsumowujące działania, jakie zostały przez nie podjęte w celu realizacji ich „fazy pierwszej” działań w ramach projektu. Na zakończenie seminarium organizacje partnerów społecznych uzgodniły podjęcie w krótko- i średniookresowej perspektywie szereg zrewidowanych działań mających na celu „poprawę efektywności”. Pomędzy tymi sesjami odbyły się dyskusje w ramach grup roboczych, debata plenarna oraz szereg formalnych i nieformalnych prezentacji ze strony europejskich partnerów społecznych.

Niniejszy raport opracowano z uwzględnieniem programu seminarium. Zawiera on omówienie każdej sesji roboczej oraz harmonogram uzgodnionych na spotkaniu działań. Szczegółowy program spotkania znajduje się w załączniku 2. Składające się na seminarium sesje robocze można podsumować następująco:

Przegląd programu seminarium		
Sesja pierwsza	Prezentacje krajowych partnerów społecznych	„Realizacja fazy pierwszej planu działań.”
Sesja druga	Prezentacja organizacji europejskich partnerów społecznych	„Aktualny program europejskiego dialogu społecznego oraz prawdopodobne przyszłe priorytety.”
Sesja trzecia	Dyskusje w ramach grup roboczych oraz informacja zwrotna	„Dostosowanie i udoskonalenie planów działań w świetle doświadczeń i zmieniających się priorytetów.”
Sesja czwarta	Prezentacja organizacji europejskich partnerów społecznych	„Podjęte już przez europejskich partnerów społecznych działania mające na celu pomoc organizacjom partnerów społecznych z nowych Państw Członkowskich.”
Sesja piąta	Dyskusja końcowa	„Rewizja planu działań w oparciu o uzgodnione priorytetowe potrzeby i problemy.”

Raport ze spotkania

Sesja pierwsza – "Realizacja fazy pierwszej planu działań."

Faza pierwsza planu działań organizacji polskich pracodawców obejmowała trzy następujące punkty:

"Faza pierwsza" planu działań organizacji polskich pracodawców

- Wykorzystując profil możliwości zaprezentowany na seminarium, organizacje pracodawców przeprowadzą ocenę posiadanych przez nie umiejętności oraz opracują plan działań w celu zaspokojenia zidentyfikowanych potrzeb.
- Opracowanie grupowych inicjatyw mających na celu lepsze połączenie wiedzy technicznej i językowej.
- Po opracowaniu procesu dialogu społecznego na szczeblu krajowym organizacje pracodawców opracują praktyki mające na celu promocję pozytywnej współpracy pod kątem maksymalizacji ich efektywności jako grupy pracodawców, zarówno na szczeblu krajowym, jak i w ich relacjach z partnerami społecznymi szczebla europejskiego.

Do chwili obecnej organizacje polskich pracodawców podjęły następujące inicjatywy w celu realizacji swoich zobowiązań:

- ◇ Osiągnięto postęp w zakresie wypracowania wspólnego stanowiska „polskiego pracodawcy” w odniesieniu do spraw związanych z UE.
- ◇ Odbyły się dwustronne rozmowy okrągłego stołu z polskimi związkami zawodowymi w zakresie telepracy.

Pracodawcy poinformowali, że napotkali trudności z uzyskaniem dwustronnego konsensusu w sprawie telepracy oraz aktywnego zaangażowania dużych przedsiębiorstw w kwestie unijnego dialogu społecznego.

Faza pierwsza planu działań polskich związków zawodowych obejmowała dwa następujące punkty:

„Faza pierwsza” planu działań polskich związków zawodowych

- Wykorzystując profil możliwości zaprezentowany na seminarium związki zawodowe przeprowadzą ocenę posiadanych przez nie umiejętności oraz opracują plan działań w celu zaspokojenia zidentyfikowanych potrzeb szkoleniowych. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na rozwój umiejętności młodych osób poprzez umożliwienie im zdobycia doświadczenia technicznego dzięki roli obserwatorów.
- Poprawa międzynarodowej koordynacji między związkami zawodowymi, zwłaszcza w przypadku tych związków, które nie są członkami organizacji partnerów społecznych europejskiego szczebla.

Do chwili obecnej polskie związki zawodowe podjęły następujące inicjatywy w celu realizacji swoich zobowiązań:

- ◇ Udział w dwustronnym dialogu poświęconym telepracy.
- ◇ Podnoszenie umiejętności – w szczególności w zakresie umiejętności językowych.
- ◇ Poprawa w zakresie komunikacji, upowszechniania informacji i pomiędzy poszczególnymi organizacjami afiliowanymi w NSZZ.

Oprócz inicjatyw podejmowanych w ramach planu działań polskie związki zawodowe poinformowały, że odnotowały istotny postęp w sferze branżowego dialogu społecznego. Oczekuje się, że będzie to podstawą dalszego rozwoju dialogu społecznego na szczeblu krajowym i unijnym. Związki odnotowały również trudności w budowie efektywnych dwustronnych relacji w kontekście istniejących, silnych struktur trójstronnych. Jakkolwiek w zakresie umiejętności językowych stwierdzono postęp, to sfera ta wciąż stanowi istotny problem.

Sesja druga – "Aktualny program europejskiego dialogu społecznego oraz prawdopodobne przyszłe priorytety."

Valeria Ronzitti (CEEP) oraz Jeanne Schmitt (UNICE) dokonały formalnej prezentacji zawierającej krótki zarys historii oraz ewolucji europejskiego dialogu społecznego, opis aktualnego programu w sferze dialogu społecznego oraz zarys prawdopodobnych przyszłych priorytetów. Pełna prezentacja stanowi załącznik 3.

Sesja trzecia – Dyskusje w ramach grup roboczych oraz informacja zwrotna "Dostosowanie i udoskonalenie planów działań w świetle doświadczeń i zmieniających się priorytetów."

Przedstawiciele krajowi zostali podzieleni na trzy grupy robocze: grupę „związków zawodowych”, grupę „organizacji pracodawców” oraz „grupę wspólną” przedstawicieli związków zawodowych i organizacji pracodawców. Do grupy organizacji pracodawców dołączyli przedstawiciele UNICE, UEAPME i CEEP, dwóch przedstawicieli ETUC i jeden z ekspertów dołączyli do grupy związków zawodowych, natomiast w obradach grupy wspólnej udział wzięli przedstawiciele ETUC, CEEP i UNICE oraz jeden ekspert. Każda grupa wybrała swojego przewodniczącego/sprawozdawcę spośród uczestników krajowych.

Grupy robocze miały po 90 minut na przeanalizowanie następujących zagadnień:

Jakie są najważniejsze wnioski co do przyszłych planów działań w świetle prezentacji dokonanych na sesji plenarnej?

Na podstawie naszych doświadczeń w zakresie realizacji planów działań oraz w kontekście zmieniających się organizacyjnych i krajowych/europejskich priorytetów– co musimy zrobić w najbliższych 12 miesiącach oraz kolejnych 3 latach?

Raporty z trzech grup roboczych dotyczyły następujących zagadnień:

Grupa organizacji pracodawców

- Istnieje potrzeba poprawy jakościowej i ilościowej reprezentacji na szczeblu unijnym.
- Zwiększenie świadomości roli i znaczenia unijnego dialogu społecznego dla polskiego biznesu.
- Kontynuacja prac nad środkami efektywniejszej koordynacji i współpracy organizacji pracodawców.
- Stworzenie ciągłego, nieformalnego forum, w ramach którego związki zawodowe i pracodawcy będą mogli omawiać sprawy nie będące przedmiotem sporu oraz wspólnie działać nad poprawą klimatu gospodarczego w Polsce.

Grupa związków zawodowych

- Należy lepiej identyfikować potrzeby branż w celu wpływania na stanowiska i działania na szczeblu unijnym.
- Identyfikacja oraz zastosowanie najlepszych praktyk i modeli dwustronnego dialogu społecznego z innych krajów.
- Uwaga, że w kontekście Polski wiążące umowy, które przekładają się na konkretne zobowiązania mogą być znacznie bardziej efektywne, aniżeli porozumienia bazujące na „dobrej woli”.
- Motywowanie polskich pracodawców, aby brali większy udział w opracowywaniu porozumień. W tym kontekście propozycja pracodawców, aby utworzyć „nieformalne forum” została przyjęta jako krok w dobrym kierunku.

Grupa wspólna

- Wskazane jest więcej przejrzystości w zakresie reprezentacji i opracowywania mandatu.
- Idealnym rozwiązaniem byłoby utworzenie nieformalnego dwustronnego ciała oraz zawarcie porozumienia co do organizacji i środków.
- Promowanie świadomości roli i znaczenia dwustronnego dialogu społecznego na szczeblu unijnym i krajowym.

Sesja czwarta – "Podjęte już przez europejskich partnerów społecznych działania mające na celu pomoc organizacjom partnerów społecznych z nowych Państw Członkowskich."

W odpowiedzi na pytania i potrzeby wyrażone przez krajowych partnerów społecznych w fazie projektu w 2004 roku partnerzy społeczni szczebla europejskiego podjęli szereg działań mających na celu poprawę efektywności udziału nowych Państw Członkowskich w europejskim dialogu społecznym. Jeanne Schmitt z UNICE oraz Szilvia Borbély z ETUC dokonały prezentacji następujących tematów:

- Centra zasobów – europejscy partnerzy społeczni utworzyli centra zasobów dla pracodawców i związków zawodowych oraz uruchomili stronę internetową w celu promocji swoich nowych usług .
- Pomoc w zakresie szkoleń i rozwoju – europejscy partnerzy społeczni zapewnili również bezpośrednie formy pomocy w celu ułatwienia inicjatyw w dziedzinie rozwoju personelu, np. finansowanie dodatkowych miejsc na europejskich spotkaniach poświęconych rozwojowi, jak również szkolenia w zakresie rozwoju umiejętności w dziedzinie dialogu społecznego .
- Rozwój kompetencji partnera społecznego – gotowy jest już do upowszechnienia proces, za pośrednictwem którego osoby fizyczne i organizacje mogą dokonać „samooceny” w kontekście szeregu kompetencji „efektywnego europejskiego partnera społecznego”. Jest on dostępny na stronach internetowych centrów zasobów organizacji europejskich.

Pełne prezentacje dołączono jako załączniki 4 i 5.

Następnie zorganizowano "tour de table", w trakcie którego każdy uczestnik został poproszony o podanie w świetle prezentacji dokonanych w ciągu całego dnia najważniejszych jego zdaniem problemów, jakie wyłoniły się z dyskusji. Poniższa lista zagadnień nie została uszeregowana według ich wagi, nie wynika z niej również, jak często dany problem był wymieniany. Jest to po prostu wyszczególnienie problemów w porządku, w jaki były zgłaszane.

- Istnieje potrzeba wygenerowania zainteresowania problemami europejskimi oraz zrozumienia ich wagi i znaczenia dla polskich pracodawców i związków zawodowych.
- Polscy partnerzy społeczni powinni aktywniej angażować się w działania na szczeblu europejskim.
- Ważne jest doskonalenie umiejętności, zwłaszcza językowych.
- Należy zwrócić uwagę na sprawy finansowe, jeżeli chcemy zwiększyć efektywność działania.
- Pozytywne doświadczenia dwustronnego dialogu społecznego na szczeblu firm i branży, należy powtórzyć na poziomie krajowym i unijnym.
- Polskie związki zawodowe oraz pracodawcy powinni w mniejszym stopniu opierać się na rządzie, a bardziej angażować w swoje własne, dwustronne działania.

- Należy poprawić kwestie reprezentatywności.
- Konieczne jest lepsze rozpowszechnianie informacji w celu zwiększenia zainteresowania i zrozumienia tego tematu.
- Problemy z przepływami finansowymi krajowych organizacji partnerów społecznych poprawiłoby więcej pre-finansowania, zamiast zwrotu wydatków.
- Ustalenie sytuacji Polski w sferze dialogu społecznego w odniesieniu do reszty nowych Państw Członkowskich może zwiększyć motywację do dalszych działań. Partnerzy społeczni z UE powinni zapewnić w tym zakresie pomoc, jak również dostarczyć przykłady dobrych praktyk z innych Państw Członkowskich Unii Europejskiej.
- Należy utworzyć nieformalny organ w ramach którego polscy partnerzy społeczni będą mogli się spotykać i omawiać kwestie zarówno krajowe, jak i unijne – ważne jest niekoniecznie znalezienie porozumienia, ale spotkanie się i omówienie szeregu problemów oraz uzgodnienie wspólnego programu. Jego potencjalnymi punktami są szara strefa oraz informacje i konsultacje.

Następnie eksperci i europejscy partnerzy społeczni skomentowali najważniejsze według nich zagadnienia i priorytety, które należy przeanalizować. Ich komentarze są następujące:

- Ważna jest budowa, tam gdzie to możliwe, wspólnych podstaw do rozmów dwustronnych. W trakcie dyskusji obydwie strony wymieniły nieformalną/szara strefę oraz obowiązek wymiany informacji i konsultacji jako prawdopodobne zagadnienia interesujące obydwie strony. Być może najlepszym sposobem, aby przekonać pracodawców o znaczeniu dialogu społecznego jest zademonstrowanie na konkretnych i ważnych dla nich przykładach, że może się on przyczynić do rozwiązania problemów.
- Dla partnerów społecznych ważne jest stworzenie przestrzeni dla działań dwustronnych – ponieważ jest oczywiste, że przestrzeń ta sama nie powstanie. W tym kontekście żywotne znaczenie ma rozróżnienie roli rządu (kształtującego politykę) jako przedstawiciela państwa oraz roli rządu jako pracodawcy.
- Ze wsparcia oferowanego aktualnie przez europejskich partnerów społecznych należy wyciągnąć maksimum korzyści. W chwili obecnej dostępne są środki finansowe oraz istnieją możliwości pewnych działań, jednak sytuacja nie zawsze musi się tak przedstawiać.
- O ile zwrot wydatków przez Komisję może zająć trochę czasu, to w ramach programów oferowanych przez partnerów społecznych zwrot ten następuje wyjątkowo szybko.
- Rozmowy dwustronne mają kluczowe znaczenie, jednak ich zasadniczym skutkiem nie musi być osiągnięcie porozumienia. Równie ważna jest możliwość zrozumienia stanowiska drugiej strony oraz przyczyn, dla których je zajmuje.

- W ciągu ostatnich 18 miesięcy nastąpiła poprawa atmosfery między polskimi partnerami społecznymi. Jest to rzecz, z której należy być dumnym i w oparciu o którą można dalej pracować.
- Należy podkreślić, że sprawa nie polega na wyborze między dialogiem dwustronnym a trójstronnym. Są to wzajemnie uzupełniające się działania i tak właśnie należy je postrzegać.
- Jednym z głównych problemów jest ilość informacji z Unii Europejskiej, jaką należy przetworzyć w ramach dialogu społecznego. Efektywna selekcja priorytetów oraz jasne zrozumienie kiedy i w jakich sytuacjach twój głos będzie najskuteczniejszy to ważne zagadnienia, nad którymi trzeba popracować. Skuteczność głosu jest jednym z problemów, w których europejscy partnerzy społeczni mogą zapewnić pomoc.
- Porównywanie dobrych praktyk może okazać się pomocne przy opracowywaniu koncepcji, jednak zawsze należy je dopasowywać do właściwego kontekstu. W tym sensie nie ma jednej „najlepszej” praktyki w ramach europejskiego dialogu społecznego (czy też gdzie indziej).
- I wreszcie wielu nowych członków UE oczekuje, że Polska sama da przykład „dobrej praktyki” jako największy i prawdopodobnie najbardziej wpływowe nowe Państwo Członkowskie.

Sesja piąta – "Rewizja planu działań w oparciu o uzgodnione priorytetowe potrzeby i problemy."

Po zakończeniu „tour de table” przedyskutowano raporty grup roboczych w kontekście dodatkowego wkładu w trakcie dnia. Obydwie grupy partnerów społecznych podkreślały w trakcie dyskusji niektóre obszary, w których można wprowadzić udoskonalenia i które można przekształcić w szerokie priorytety działań, zarówno dla poszczególnych partnerów społecznych, jak i ich grup. Uznano, że można się skoncentrować na niżej wymienionych działaniach, które są równocześnie możliwe do zrealizowania:

Polski plan działań

- 1. Promocja świadomości roli i znaczenia unijnego dialogu społecznego zarówno w ramach polskich organizacji partnerów społecznych, jak i poza nimi.***
- 2. Utworzenie nieformalnego forum, w ramach którego polscy partnerzy społeczni będą mogli dyskutować oraz zaznajamiać się ze swoimi stanowiskami w celu podjęcia w przyszłości wspólnych działań.***
- 3. Stworzenie przestrzeni koniecznej dla dwustronnego dialogu społecznego na szczeblu krajowym, który będzie uzupełniać, a nie konkurować z działaniami trójstronnymi.***
- 4. Kontynuacja doskonalenia umiejętności i wiedzy w celu poprawy efektywności polskich partnerów społecznych na szczeblu UE.***
- 5. Maksymalizacja wykorzystania zasobów dostarczanych przez unijnych partnerów społecznych.***

Pod koniec spotkania podziękowano wszystkim osobom zaangażowanym w przygotowanie i poprowadzenie seminarium.

Lista załączników

Załącznik 1	Lista uczestników seminarium
Załącznik 2	Program seminarium
Załącznik 3	Europejski dialog społeczny: Program i priorytety na przyszłość
Załącznik 4	Europejski dialog społeczny: Narzędzia wsparcia pracodawców
Załącznik 5	Europejski dialog społeczny: Narzędzia wsparcia związków zawodowych
Załącznik 6	Plan działań uzgodniony na polskim seminarium kontynuacyjnym 2005

ZAŁĄCZNIK 2

PROGRAM

Wspólne seminaria europejskich organizacji partnerów społecznych "Udział społeczny krajów Europy Środkowo-Wschodniej w europejskim dialogu społecznym: jakie potrzeby mają partnerzy społeczni?"

Seminarium krajowe: POLSKA
 Miejsce: **Hotel Polonia**, Aleje Jerozolimskie 45, **Warszawa**
 Data: wtorek, 15 listopada 2005 roku

0900 – 0930	Powitanie, przemówienia wstępne oraz wyjaśnienie celu dnia	A Wild na sesji plenarnej
0930 - 1045	Przygotowane wcześniej prezentacje krajowych związków zawodowych, krajowych pracodawców oraz wspólnej krajowej reprezentacji; "Raport w sprawie realizacji planu działań — prezentacje powinny obejmować informacje o tym, co się udało,, jakie były trudności, czego nie byliśmy w stanie zrealizować i dlaczego?"	Sesja plenarna
1045 - 1100	Przerwa na kawę	
1100 - 1145	Prezentacja ze strony partnera społecznego europejskiego szczebla dotycząca prawdopodobnego programu w ramach Europejskiego Dialogu Społecznego oraz priorytetów na przyszłość	Sesja plenarna
1145 - 1150	Briefing poświęcony grupom roboczym (pracodawcy, związki zawodowe i grupa wspólna)	A Wild na sesji plenarnej
1150 - 1315	Trzy grupy zajmują się następującymi sprawami: "Jakie są w świetle prezentacji na sesji plenarnej najważniejsze wnioski dla prac nad przyszłymi planami działań?" "Co musimy zrobić w najbliższych 12 miesiącach oraz w najbliższych trzech latach, bazując na naszym doświadczeniu w realizacji planów działań oraz w kontekście zmieniających się priorytetów organizacyjnych, jak również priorytetów krajowych i europejskich?"	Trzy grupy robocze
1315 - 1445	Przerwa obiadowa	
1445 - 1530	Prezentacje grup roboczych i pytania dotyczące proponowanych działań	Sesja plenarna
1530 - 1615	Prezentacja partnerów społecznych UE poświęcona „narzędziom wsparcia” pracodawców i związków zawodowych oraz zagadnieniom: <ol style="list-style-type: none"> 1. centrów zasobów 2. sesji szkoleniowych 3. projektu rozwoju kompetencji 	Sesja plenarna
1615 – 1630	Przerwa na kawę	
1630 – 1715	Ogólna dyskusja poświęcona możliwej zawartości / priorytetom przyszłych planów działań na podstawie prezentacji grup roboczych i partnerów społecznych UE	Sesja plenarna
1715 – 1800	Sesja poświęcona budowaniu konsensusu oraz zgody wokół kluczowych zagadnień i konkretnych działań, jakie związki zawodowe i pracodawcy powinni podjąć zarówno indywidualnie, jak i wspólnie w okresie najbliższych 12 miesięcy oraz w kolejnych trzech latach	Sesja plenarna
1800	Uwagi końcowe	Sesja plenarna
	Program wieczorny zgodnie z zapowiedziami	

ZAŁĄCZNIK 6

PLAN DZIAŁAŃ UZGODNIONY NA POLSKIM SEMINARIUM KONTYNUACYJNYM 2005

Plan działań polskich partnerów społecznych

Do realizacji przez związki zawodowe oraz organizacje pracodawców indywidualnie oraz wspólnie

1. Promocja świadomości roli i znaczenia unijnego dialogu społecznego zarówno w ramach polskich organizacji partnerów społecznych, jak i poza nimi.
2. Utworzenie nieformalnego forum, w ramach którego polscy partnerzy społeczni będą mogli dyskutować oraz zaznajamiać się ze swoimi stanowiskami w celu podjęcia w przyszłości wspólnych działań.
3. Stworzenie przestrzeni koniecznej dla dwustronnego dialogu społecznego na szczeblu krajowym, który będzie uzupełniać, a nie konkurować z działaniami trójstronnymi.
4. Kontynuacja doskonalenia umiejętności i wiedzy w celu poprawy efektywności polskich partnerów społecznych na szczeblu UE.
5. Maksymalizacja wykorzystania zasobów dostarczanych przez unijnych partnerów społecznych.